

УДК:657(477)

DOI: 10.31359/2312-3427-2020-2-46

Н.В. Чебанова, д-р екон. наук, професор

E-mail: n_chebanova@ukr.net

<http://orcid.org/0000-0001-9300-1050>

Т.Д. Гречишкіна, магістр

Український державний університет залізничного транспорту

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

***Предмет дослідження.** Аналіз процесу автоматизації (інформатизації), його вплив на управлінські рішення суб'єктів господарювання, що засновані, здебільшого, на фінансовому аналізі результатів діяльності сучасних вітчизняних підприємств.*

***Мета дослідження.** На основі систематизації останніх публікацій і вивчення ринку програмних продуктів, для використання в процесі ведення обліку на підприємстві, розглянуто один з важливих аспектів – інформаційно-аналітичне забезпечення, фінансовий аналіз з використанням сучасних програм, процедури облікових змін в організації діяльності підприємств з метою їх подальшого успішного стратегічного розвитку. Для повного розкриття мети дослідження були вирішені ряд завдань, а саме:*

- проаналізовано формування облікових баз даних;*
- визначено принципи побудови автоматизованого обліку підприємств;*
- охарактеризовано продукти реалізації авторизованих методів управління підприємством.*

***Методи дослідження.** Методологічною основою дослідження є сукупність методів наукового пізнання, а саме логічний, системно-структурний та інші.*

***Результати роботи.** У статті наведено дослідження, яке було спрямоване на аналіз застосування компаніями у практичній діяльності комп'ютерних програм з обробки облікової інформації (використання стратегії автоматизованого обліку). Управління доходами і витратами визначається як діяльність складових фінансової звітності з метою*

створення відповідної картини фінансового та майнового стану суб'єкта господарювання, зокрема його досягнень. Проведене дослідження показали, що в майбутньому незбіжне підвищення ефективності їх використання на ринку України. Зростання ролі інформаційних систем на вітчизняних підприємствах є підставою для встановлення сучасних автоматизованих систем з обробки облікової інформації. Автоматизація обліку підвищує ефективність і прискорює процес обробки даних, надає оперативну інформацію для прийняття рішень. Тому досить часто доцільно впроваджувати автоматизовану систему обліку не з метою отримання глобального результату, а для того, щоб вирішити ряд локальних проблем.

Для стійкого і успішного ведення господарського обліку з метою якісного аналізу для прийняття управлінських рішень, підприємствам необхідно застосовувати шлях інноваційного впровадження високотехнологічних продуктів інформаційно-аналітичного забезпечення систем.

***Сфера застосування результатів.** Отримані результати можуть бути використані як одна з пропозицій при організації обліку на підприємствах України всіх категорій.*

***Ключові слова:** формування фінансових результатів, доходи, витрати, фінансовий аналіз, інформаційна система, (ERP)- системи.*

Постановка проблеми. На думку К. Шиппера [1, с. 93], формування фінансового результату – це навмисне втручання керівництва у процес складання фінансової звітності з метою отримання особистої вигоди. Такі дії не мають на меті представити імідж компанії об'єктивно. Оцінка фінансового результату як категорії нарахування пов'язана з суб'єктивністю вищого керівництва. Перш за все, розробники повинні прагнути достовірно відображати фінансовий стан компанії. Можливість формування фінансового результату є результатом того, що менеджери застосовують професійне судження, яке може бути використано щодо інших користувачів фінансової звітності. П.М. Хілі та Дж. Вален [2] зазначав, що створення прибутку відбувається, коли керівництво використовує професійне судження для складання фінансової звітності та класифікації операцій з метою зміни інформації, що міститься у фінансовій звітності. Ця поправка має на меті ввести в оману деякі основні економічні показники діяльності суб'єкта господарювання та має на меті вплинути на

укладення контрактів, які залежать від сум, зазначених у фінансовій звітності. Часто в українському бізнесі спостерігається картина формування фінансового результату шляхом навмисного збільшенні звітних збитків, з метою продемонструвати збільшення фінансового результату в майбутніх звітних періодах. Подібне відображення вихідної інформації порушує і робить даремним місію обліку суб'єкта господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам відображення інформації про фінансові результати в обліку та звітності присвячено праці багатьох зарубіжних та вітчизняних науковців: Ф.Ф. Бутинця, М.Т. Білухи, С.Ф. Голова, М.С. Пушкаря, Е.С. Гейер, А.І. Нечитайла, Я.В. Соколова, Э.С. Хендріксена, М.Ф. Ван Бреда, Ж. Рішара, Ф. Обербрінкманна, Й. Бетге та ін. Питаннями дослідження ринку бухгалтерських програм займалися такі вчені, як В.П. Завгородній, М. Ф.Кропивко, С.В. Івахненко, П.Т. Саблук, Г.С. Тесленко тощо.

Проте це питання не втратило актуальності та залишає за собою низку невирішених проблем. Система господарювання в ринкових умовах, становлення якої відбувається в Україні, передбачає необхідність формування реальних фінансових результатів, без об'єктивного аналізу яких не можливо стратегічне управління підприємством та його розвиток.

Мета статті. В сучасних умовах економічної нестабільності кожне підприємство повинно детальніше аналізувати свою діяльність задля швидкого виявлення бізнес-загроз та вияву шляхів стабілізації свого економічного становища. Головною метою діяльності підприємства на ринку в короткостроковій перспективі є наявність фінансового результату – прибутку та позитивного грошового потоку, а в довгостроковій – збільшенням вартості бізнесу. Успішна діяльність підприємства, в умовах ринку значною мірою залежить від того, як здійснюється складний процес управління підприємством, суть якого зводиться до діагностики фінансового стану, що є основою управлінських рішень економіко-організаційного, техніко-технологічного та фінансового характеру, якість яких підвищується за умов їх генерування та прийняття на основі інформації про реальне фінансово-господарське положення підприємства з урахуванням перспектив діяльності. В статті досліджено як саме процес автоматизації (інформатизації) впливає на управлінські рішення, що засновані, здебільшого, на фінансовому аналізі результатів діяльності сучасних вітчизняних підприємств.

Виклад основного матеріалу досліджень. Організація фінансового аналізу – одна з важливих ланок фінансової роботи на підприємстві, оцінювання якої здійснюють за системою показників. Важливість оцінки фінансового стану будь-якого підприємства є беззаперечною. Але за нинішніх умов господарювання переважна більшість невеликих підприємств не проводить оцінку фінансового стану за відсутності у штаті кваліфікованого персоналу, який має досвід проведенні фінансово-аналітичної роботи і може обґрунтовано підійти до вибору інструментів і підходів щодо її здійснення. Частіше за все рішення щодо подальшого розвитку підприємства приймаються інтуїтивно, без обґрунтованих висновків щодо фінансового стану та його впливу на фінансові результати господарювання. Крім того, серед проблем оцінки фінансового стану необхідно відмітити низький рівень інформативності фінансової звітності. Особливо це стосується суб'єктів малого підприємництва, які у відповідності із П(С)БО 25 [3] складають фінансовий звіт, що обмежує можливості проведення фінансового аналізу та отримання об'єктивних результатів. Такі тенденції складно назвати позитивними, оскільки вони обмежують можливості підприємств своєчасно реагувати на певні обставини, що виникають в процесі здійснення господарської діяльності. До того ж звужуються можливості до пошуку і впровадження комплексу заходів щодо зміцнення фінансового стану суб'єктів господарювання та підвищення ефективності їх діяльності.

Інформація – це відомості про стан системи та навколишнього середовища, які сприймаються людиною або спеціальним пристроєм. На даному етапі економічного розвитку одними із основних критеріїв, які характеризують якість звітності, є її вихідна інформаційна база та «прозорість». У зв'язку із постійним розширенням кола користувачів інформації про діяльність суб'єкта господарювання, висуваються нові вимоги до якості облікової інформації та фінансової звітності. Аналіз є сполучною ланкою між інформаційними потоками підприємства та управлінськими рішеннями. Однак, не всі потоки є інформаційною базою, так як вони можуть бути неоднорідними за формою і змістом. Для того щоб потоки інформації були пов'язані, вони повинні бути попередньо оброблені. Щоб інформаційний потік став інформаційною базою аналізу, його слід перетворити і опрацювати. Підготовка інформації, котра є необхідною для реалізації аналізу, включає в себе кілька етапів: збір первинних даних, їх обробку та подання. Тільки після цього дані

перетворюються в інформацію, придатну для прийняття управлінських рішень.

Впровадження автоматизованої системи обліку і аналізу дозволяє в межах функцій бухгалтерського обліку цілком регламентувати автоматизоване одержання даних, необхідних для ведення оперативного, синтетичного й аналітичного обліку, складання форм бухгалтерської звітності: даних, необхідних користувачам для оперативного аналізу господарської діяльності, вироблення і прийняття рішень. При повній комп'ютеризації господарської діяльності підприємства поняття «форми обліку» переходить в поняття «системи обліку».

Аналіз фінансового стану є невід'ємною частиною управлінського обліку. Відповідно, модулі фінансового аналізу в тому чи іншому виді входять в будь-яку корпоративну інформаційну систему (КІС). Сьогодні пропонується широкий спектр управлінських інформаційних систем – «Системи підтримки прийняття рішень» (DSS), «Планування ресурсів підприємства» (ERP), «Системи планування ресурсів підприємства, синхронізованого зі споживачами» (CSRП), «Розвинуті системи планування» (APS) та інші. Найбільш привабливою для ефективного управління фінансовими результатами діяльності є ERP-система.

ERP-систем (англ. Enterprise Resource Planning System – система планування ресурсів підприємства) – КІС, яка призначена для автоматизації обліку та управління, обліку фінансових результатів підприємств. ERP-системи, як правило, будуються за модульним принципом та охоплюють майже всі ключові процеси діяльності підприємства. Головне призначення даної системи є пошук взаємозв'язків між всіма відділами підприємства, а також створення інформаційного центру даних, який акумулює та надає всю необхідну інформацію про діяльність підприємства в цілому та розрізі структурних підрозділів.

Більшість бухгалтерських систем обліку, орієнтовані на середні та великі підприємства. Варто відмітити, що КІСи стоять не на багатьох підприємствах, фактори що впливають на обмеження використання вбудованих систем фінансового аналізу наведено на рис. 1.

Фактори, що впливають на обмеження використання вбудованих систем фінансового аналізу

На практиці більшість малих та середніх підприємств використовує програми які розраховані на аналіз фінансового стану по зовнішнім даним, що отримані користувачем на папері або в проміжному форматі (тестовому файлі). Всі звіти будуються на внутрішньому аналізі господарської діяльності підприємства. Програми фінансового аналізу – це програми, котрі містять розрахунки фінансових показників на основі даних публічної звітності («Баланс», «Звіт про фінансові результати», іноді – додаток до балансу і «Звіт про рух грошових коштів») і надають засоби для аналізу таких показників. Центральне місце, безперечно, належить балансу та звіту про фінансові результати. Відповідно, інформація відображена в формах 1 і 2 юридичної особи, повинна містити вичерпні та об’єктивні дані про порядок її формування. Загальну картину фінансового аналізу формують вихідні дані наведені в табл.1.

1. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу

Розділ фінансового аналізу	Джерело інформаційних даних	Напрямки використання
1	2	3
I. Аналіз виробництва та реалізації продукції	Рахунки 36, 311, 70, 90, 64, 28, 26, 23, 24, 25, 93. Оперативні плани графіки, статистична звітність, аналітична звітність (рух продукції, товарів, їх відвантаження, реалізація, тощо)	Дозволяє оцінити залишки продукції, випуск, продаж. Відстежити рух грошових коштів; змінювати концепції маркетингової політики. Планувати витрати сировини. Ритмічність. Приймати рішення збутового характеру (вибір покупців, постачальників, тощо). Аналізувати асортимент.
II. Аналіз використання трудових ресурсів і фонду заробітної плати	Статистична звітність (Звіт про працю), Додаток 4 «Звіт про суми нарахованої заробітної плати та ЄСВ», нарахування ЄСВ, таблиць блішку робочого часу, облік відділу кадрів. Рахунки 65, 65, 64, 23, 92, 93, 311.	Приймати рішення про резерви, аналізувати продуктивність, оцінювати рентабельність персоналу.
III. Аналіз використання основних засобів	Первинні документи для обліку основних засобів (ОЗ-1 – ОЗ-9, ОЗ-14 – ОЗ-16). Ф-1 «Баланс», Ф-5 «Примітки до річної фінансової звітності»(розділ II); план технічного розвитку, проектно-кошторисна, технічна документація та інше.	Оцінювати питому вагу основних засобів (також окремо нових) в загальній структурі балансу підприємства. Вивчення відсотку виконання плану по впровадженню нової техніки, нових об'єктів, ремонту, модернізації основних засобів. Показники фондоозброєності, фондovіддачі, фондоемкості рівня озброєності праці. Аналізувати рентабельність капіталу. В ході аналізу вивчають динаміку перерахованих вище показників. Аналізують виробничу міцність. Формування резервів.
IV. Аналіз використання матеріальних	Заявки, контракти на постачання, сировини і матеріалів; ф. 1 «Баланс»,	Забезпеченість організації сировиною та матеріалами. Ритмічність, варіація, оптимізація

ресурсів	ф.-2 «Звіт про ФР»; Ф-5 «Примітки до річної фінансової звітності» (розділ IX), дані відділу постачання; аналітичні дані про рух матеріальних ресурсів. Рахунки 10, 11, другого класу.	поточних запасів (мінімізація витрат, сировини), вплив факторів на обсяг продукції, приймати рішення про ефективність використання матеріальних ресурсів.
V. Аналіз собівартості продукції (робіт, послуг)	Рахунки 90, 23. 80-85. Калькуляції, синтетичний і аналітичний облік по витратам, статистична звітність	Управління витратами, тенденції змін показника собівартості, вплив факторів.
VI. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	Форма 1 «Баланс», форма 2 «Звіт про фінансові результати», форма 3 «Звіт про рух грошових коштів»	Контроль за формуванням ФР, оцінка впливу факторів на формування ФР, виявлення резервів збільшення суми прибутку, рентабельність, прогнозування, оцінка роботи підприємства, розробка рекомендації по збільшенню прибутку.
VII. Аналіз ефективності інвестиційної і інноваційної діяльності	Рахунки 10, 11, 15. Синтетичні і аналітичні дані бухгалтерського обліку, звіти про введення в експлуатацію об'єктів основних засобів, звіт про використання інвестицій в статутний капітал. Різноманітні данні про інноваційну діяльність організації.	Оцінка динаміки та ступеню виконання плану інвестиційної діяльності, резервів. Вивчення показників ефективності інвестиційної діяльності та виявлення резервів її росту.
VIII. Аналіз фінансового стану підприємства	Форма 1 «Баланс», форма 2 «Звіт про фінансові результати», форма 3 «Звіт про рух грошових коштів», форма 4 «Звіт про власний капітал», форма 5 «Примітки до річної фінансової звітності». Статистична звітність, аналітичні дані, данні первинного обліку. Рахунки 44, 7 та 9 класу.	Діагностика фінансового стану, пошук резервів, платоспроможність, фінансова стійкість. Розроблення плану дій, які направлені на більш ефективне використання фінансових ресурсів та зміцнення фінансового стану. Прогнозування можливих фінансових результатів.

Комп'ютерна система бухгалтерського обліку характеризується повною автоматизацією обробки і систематизації облікової інформації. При цьому будь-які дані можуть відображатися в обліку відразу після їх введення в інформаційну базу даних. Етап введення даних один з найважливіших, потребуючий доопрацювання та постійного контролю. Найбільша кількість помилок виникає на етапі введення інформації в комп'ютерну програму. Якщо введено спотворені дані, то вони можуть пройти обробку не виявленими, а при подальшому виявленні їх коригування є важким. Контроль вихідних даних доходів і витрат – це завершальний етап їх перевірки, правильності результатів комп'ютерної обробки. Процедури контролю на цьому етапі забезпечують подання звітності та доступ до файлів – тільки уповноваженим особам. Зокрема, розмежування доступу до мережевих ресурсів на підприємствах шляхом введення реєстраційного імені та паролю повинно відповідати запропонованій схемі організації обліку доходів і витрат в умовах автоматизації. Керівник підприємства повинен мати доступ до інформації, необхідної для управління, тобто узагальненої та відповідним чином згрупованої, що міститься у внутрішній та зовнішній звітності. Як головний системний адміністратор, він повинен визначати допуск в мережу користувачів і забезпечувати між ними належний обмін інформацією [6, с. 98].

На сьогодні існує безліч можливостей автоматизації облікових процесів на підприємстві. Проте, слід зауважити, що помилковим є уявлення, ніби, маючи хорошу програму, можна розв'язати будь-яку задачу, розробити будь-який звіт, спрогнозувати майбутні фінансові результати. Розробка ефективних рішень потребує не бездумного розрахунку низки показників. У першу чергу мова йде про аналіз тих закономірностей, що визначають розвиток проекту як із точки зору зовнішніх умов його реалізації, основних тенденцій подальшого розвитку загальноекономічної ситуації, так і з точки зору його внутрішніх якостей, його внутрішнього змісту. А ця задача вже складніша, ніж просто оцінка показників рентабельності або поточного фінансового стану підприємства. Розв'язати її можуть лише висококваліфіковані спеціалісти. І тільки в цьому випадку застосування програмних продуктів для кількісного аналізу впливу різноманітних чинників, що враховують специфіку конкретного об'єкта дослідження, виявиться найбільш ефективним.

Зважаючи на вибір найбільш оптимального підходу до автоматизації обліку доходів і витрат, технологія комп'ютерної облікової обробки відрізняється в різноманітних програмах з автоматизації бухгалтерського обліку, але в більшості програм реалізована в складі компонент виробництва й збуту продукції. Недоліком низки сучасних облікових програм є те, що вони, по-перше, розроблені не професійними програмістами або розроблені спеціалістами, які не розуміють специфіки побудови бухгалтерського обліку, тому вони містять в собі незначні помилки, що можуть виникати під час роботи. По-друге, при розробці програм недостатньо уваги приділялося зовнішній графічній оболонці (інтерфейсу), що теж може ускладнювати роботу користувача. По-третє, недостатня поширеність таких програм, відсутність мережі дилерів і сервісних центрів, що спричинює, в свою чергу, слабку підтримку користувачів. Проте слід враховувати, що ведеться постійна робота з вдосконалення існуючих програм.

Широкого використання набули програмні продукти, призначені для автоматизації найтипівіших процесів: формування й обробка первинних документів, облік господарських операцій підприємства, формування звітів. Вони використовуються для розв'язання найбільш загальних і поширених завдань бухгалтерії. Вартість таких програм невисока. Часто вимагається адаптація програм до кожного конкретного підприємства, або часткова добудова до певної специфічної галузі. Найбільш відомі програмні продукти напрямку фінансово-аналітичних систем: «Аналіз фінансового стану», «Project Expert», та неможна упускати такий розповсюджений продукт як Microsoft Office Excel.

Слід наголосити, що для здійснення комплексної комп'ютеризації бухгалтерського обліку доцільним є використання додаткових «допоміжних» бухгалтерських програм, які допомагають бухгалтеру здійснювати та контролювати банківські операції, відсилати по лініях зв'язку відповідні види звітності в державні органи. Наприклад, програма «Бест-Звіт» оформлює й відсилає звітність до податкової адміністрації, а програма «Клієнт-банк» контролює банківські операції. Такі програми дозволяють значно зменшити затрати праці з доставки бухгалтерських документів. А тому потрібна більш повна інтеграція основних бухгалтерських програм з такими «допоміжними» програмами. Характеристики деяких програм, призначених для аналізу фінансового стану представлено в табл. 2.

Варто відмітити, запропоновані на ринку ERP-системи для автоматизації облікових процесів вітчизняних підприємств різноманітні, та задовольняють потреби керівників різних галузей виробництва. ERP-система забезпечує, з одного боку, гнучку настройку, а з іншого – безапеляційну фіксацію бізнес-процесів, неможливість «відкату назад» транзакцій, які були виконані та зафіксовані в протоколі, що підвищує прозорість господарських операцій та скорочує втрати, пов'язані з помилками та шахрайством персоналу.

2. Порівняльні характеристики аналітичних можливостей програмних продуктів

Програма / характеристики	ИНЕК-Аналітик	Audit Expert	Альт-Фінанси	Excel Financial Analysis	Фінансовий аналіз+ Оцінка бізнесу
1	2	3	4	5	6
Можливість експорту з 1С	+	+	-	+	+
Можливість побудови графіків і діаграм	+	+		+	+
Розрахунок фінансових коефіцієнтів	+	+	+	+	+
Можливість використання інтегральних методик	+	+	+		+
Вимога наявності на комп'ютері Microsoft Office			+	+	
Можливість створення власних методик для аналізу	+	+			
Можливість виведення даних англійською мовою		+	+		+
Наявність довідкових матеріалів для роботи з програмою	+	+			+
Можливість завантажити з Інтернет-сайту програми демоверсію (повністю програму)	+	+	+	+	+

Можливості аналізу бізнес-даних в ERP-системах дозволяють відстежувати зміни щодо стану справ, виявляти «вузькі місця», визначати ефективність роботи окремих підрозділів та відповідальних осіб та перспективні напрямки бізнесу і приймати оптимальні управлінські рішення. Цикл аналітичних процедур у системі забезпечує підтримку лояльних клієнтів, планування маркетингових досліджень, визначення правильності ціноутворення та ефективної системи бонусних знижок. Стандартними функціями ERP-системи є: «бек-офісні» функції ERP-системи (фінансовий облік та планування, HRM, консолідація, BI, EAM); функції SCM и SRM (ведення довідника постачальників, довідників з асортименту і цінами для кожного постачальника, управління витратами та інші); функції WMS и TMS (нанесення та зчитування штрих-кодів, управління структурою складів, інвентаризація та інші); функції управління торговельними точками (ведення довідників з асортименту, управління торговельним устаткуванням, облік та оформлення повернення товару та інше).

Висновки. Під інформаційно-аналітичним забезпеченням системи варто розуміти особливий вид інформаційної діяльності, що здійснюється інформаційно-аналітичними підрозділами підприємства на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, та передбачає збирання, обробку, аналіз інформації з метою отримання даних, які лягають в основу реалізації управлінських рішень. Воно виконує наступні основні групи функцій: моніторинг ситуації та запитів, експертно-аналітичне забезпечення, збирання та первинне опрацювання інформації, створення системи автоматизованої підтримки аналітичних досліджень. З появою програмних продуктів методологія обліку доходів, витрат і фінансових результатів значно удосконалюється: змінюється система бухгалтерського обліку, обліковий процес, підвищується рівень управління підприємством, відбувається якісна й кількісна зміна облікового апарату та його функцій. При цьому наукові основи накопичення доходів і витрат та визначення фінансових результатів залишаються незмінними. Автоматизація обліку доходів і витрат, зокрема, ставить нові вимоги до первинної інформації. Різноманітність форм подання такої інформації, що надходить до бухгалтерії, дозволяє вести зведений облік доходів і витрат безпосередньо на підставі первинних документів без попереднього їх накопичення та узагальнення.

За умови автоматизації бухгалтерського обліку інформація що генерується програмою, повинна бути зрозумілою користувачу. На рівні

комп'ютерної програми повинен зникнути поділ бухгалтерського обліку на фінансовий, управлінський та інші види. Якщо цей технічний крок буде зроблено і буде досягнута компактність, зручність, простота і надійність програмного забезпечення то, без сумніву, облік на підприємстві стане єдиним. На основі аналізу, виконаного за даними таблиці, можна виділити програми «ІНЕК-Аналітик» і «Audit Expert». Дані програми є досить відомими, крім розрахунку коефіцієнтів і побудови графіків програми містять велику кількість модулів для аналізу фінансового стану, прогнозування банкрутства, можливості залучення кредитів. Але слід зауважити, що можливість придбати ці програмні продукти мають тільки великі організації, для яких їх ціна є прийнятною.

Для менших організацій можна порекомендувати програми «Фінансовий аналіз + Оцінка бізнесу» і «Excel Financial Analysis». Хоча знову слід зазначити, що сьогодні є величезна кількість подібних програмних комплексів, так що організація сама повинна визначити найбільш оптимальний для себе програмний продукт.

Бібліографічний список.

1. Schipper K. (1989), Commentary on Earnings Management, «Accounting Horizons», Vol. 3, No. 4.
2. Healy P.M., Wahlen J.M. (1999), A Review of the Earnings Management Literature and it's Implications for Standard Setting, «Accounting Horizons», Vol. 13, No. 4.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» від 25.02.2000 р. №39 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
4. Писаревська Т.А. Інформаційні системи обліку та аудиту: навчальний посібник / Т.А. Писаревська. — К.: КНЕУ, 2004. — 369 с.
5. Прохар Н. В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія / Н. В. Прохар, Ю. О. Ночовна. — Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. — 257 с.
6. Терещенко Л.О. Інформаційні системи і технології в обліку: [навч. посібник] / Л.О. Терещенко, І.І. Матієнко-Зубенко. — К. : КНЕУ, 2004. — 187 с.

References.

1. Schipper K. (1989), Commentary on Earnings Management, «Accounting Horizons», Vol. 3, No. 4.
2. Healy P.M., Wahlen J.M. (1999), A Review of the Earnings Management Literature and it's Implications for Standard Setting, «Accounting Horizons», Vol. 13, No. 4.
3. Polozhennia (Standart) Bukhholderskoho Obliku 25 «Finansovyi Zvit Subiekta Maloho Pidpriemnytstva» Vid 25.02.2000 R. 39 (Zi Zminamy Ta Dopovnenniamy) [Elektronnyi Resurs]. — Rezhy`m dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>.
4. Pysarevska T.A. Informatiini Systemy Obliku Ta Audytu – K.: KNEU, 2004. – 369 s.
5. Prokhar N.V. Oblik dokhodiv, vytrat i finansovykh rezul'tativ: Problemy teorii ta praktyky: Monohrafiya / N. V. Prokhar, YU. O. Nochovna. – Poltava: RVV PUET, 2011. – 257 s.
6. Tereshchenko L.O. Information Systems and Technologies in agro: [Navch. Posib.] / L.O. Tereshchenko, I.I. Matiunko, Zubenko. – K. : KNEU, 2004. – 187 s.

Чебанова Н.В., Гречишкина Т.Д. Информационно-аналитическое обеспечение учета как фактор формирования финансовых результатов предприятия. Предмет исследования. Анализ процесса автоматизации (информатизации), его влияние на управленческие решения субъектов хозяйствования, основанные в основном на финансовом анализе результатов деятельности современных отечественных предприятий.

Цель исследования. На основе систематизации последних публикаций и изучение рынка программных продуктов для использования в процессе ведения учета на предприятии, рассмотрен один из важных аспектов - информационно-аналитическое обеспечение, финансовый анализ с использованием современных программ, процедуры учетных изменений в организации деятельности предприятий с целью их дальнейшего успешного стратегического развития. Для полного раскрытия цели исследования был решен ряд задач, а именно:

- проанализировано формирование учетных баз данных;
- определены принципы построения автоматизированного учета предприятий;

- охарактеризованы продукты реализации авторизованных методов управления предприятием.

Методы исследования. Методологической основой статьи является совокупность методов научного познания, а именно логический, системно-структурный и другие.

Результаты работы. В статье приведены исследования, которое были направлены на анализ применения компаниями в практической деятельности компьютерных программ по обработке учетной информации (использование стратегии автоматизированного учета). Управление доходами и расходами определяется как деятельность составляющих финансовой отчетности, с целью создания соответствующей картины финансового и имущественного состояния предприятия, в частности его достижений. Проведенные исследования показали, что в будущем неизбежно повышение эффективности их использования на рынке Украины. Рост роли информационных систем на отечественных предприятиях является основанием для внедрения современных автоматизированных систем по обработке учетной информации. Автоматизация учета повышает эффективность и ускоряет процесс обработки данных, предоставляет оперативную информацию для принятия решений. Поэтому довольно часто целесообразно внедрять автоматизированную систему учета не с целью получения глобального результата, а для того, чтобы решить ряд локальных проблем.

Для устойчивого и успешного ведения хозяйственного учета с целью анализа для принятия управленческих решений, предприятиям необходимо применять путь инновационного использования высокотехнологичных продуктов информационно-аналитического обеспечения систем.

Сфера применения результатов. Полученные результаты могут быть использованы как одно из предложений по организации учета на предприятиях Украины всех категорий.

Ключевые слова: формирование финансовых результатов, доходы, расходы, финансовый анализ, информационная система, (ERP) - системы.

Chebanova N.V, Grechishkina T.D. Information and analytical support of accounting as a factor in the formation of financial results of the enterprise. Subject of study. Analysis of the process of automation (informatization), its impact on management decisions of economic entities, which are based mainly on financial analysis of the results of modern domestic enterprises.

The aim of the study. Based on the systematization of recent publications and market research of software products for use in the process of accounting at the enterprise, one of the important aspects is considered - information and analytical support, financial analysis using modern programs, accounting changes in the organization of enterprises strategic development. To fully disclose the purpose of the study, a number of tasks were solved, namely:

- the formation of accounting databases is analyzed;
- the principles of construction of the automated account of the enterprises are defined;
- the products of realization of the authorized methods of management of the enterprise are characterized.

Research methods. The methodological basis of the study is a set of methods of scientific knowledge, namely logical, system-structural and others.

Results of work. The article presents a study that was aimed at analyzing the use of companies in practice of computer programs for processing accounting information (the use of automated accounting strategies). Income and expense management is defined as the activities of the components of financial statements in order to create an appropriate picture of the financial and property status of the entity, in particular its achievements. The study showed that in the future it is inevitable to increase the efficiency of their use in the Ukrainian market. The growing role of information systems in domestic enterprises is the basis for the installation of modern automated systems for processing accounting information. Accounting automation increases efficiency and speeds up the data processing process, provides operational information for decision making. Therefore, it is often advisable to implement an automated accounting system not in order to obtain a global result, but in order to solve a number of local problems.

For sustainable and successful business accounting for the purpose of qualitative analysis for management decisions, companies need to apply the path of innovative implementation of high-tech products of information and analytical support systems.

Scope of results. The obtained results can be used as one of the proposals in the organization of accounting at the enterprises of Ukraine of all categories.

Key words: formation of financial results, incomes, expenses, financial analysis, information system, (ERP)-systems.

Стаття надійшла до редакції: 15.09.2020 р.